



Република Србија  
АПЕЛАЦИОНИ  
СУД У БЕОГРАДУ  
Гж 7691/20  
3.2.2021. године  
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Булајић председника већа, Ирене Вуковић и Весне Дамјановић чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., ... бр. ..., као правних следбеника првобитног тужиоца, сада пок. ВВ, бившег из ..., чији је заједнички пуномоћник адвокат Небојша Авлијаш из Београда, Кнеза Милоша бр. 64, против тужене ГГ из ..., ... бр. ... чији је пуномоћник адвокат Славица Зупанц из Новог Београда, Јурија Гагарина бр. 220, ради утврђења ништавости завештања, одлучујући о жалби тужилаца изјављеној против пресуде Трећег основног суда у Београду П 5410/17 од 3.6.2019. године, у седници већа одржаној дана 3.2.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

**ПОТВРЂУЈЕ СЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П 5410/17 од 3.6.2019. године у ставу првом изреке и у овом делу жалба тужилаца АА и ББ, обоје из ... **ОДБИЈА**, као неоснована.

**ПРЕИНАЧАВА СЕ** решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Трећег основног суда у Београду П 5410/17 од 3.6.2019. године тако што се **ОБАВЕЗУЈУ** тужиоци АА и ББ, обоје из ... да туженој ГГ из ... на име трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 239.500,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде, у року од 15 дана од достављања отправка пресуде.

Свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца којим су тражили да се утврди да је ништаво писмено насловљено као тестамент које носи датум 16.3.1996. године које је проглашено на рочишту дана 10.12.1996. године у оставинском поступку пред Другим општинским судом у Београду у предмету О 1628/96 те да се целокупна заоставштина пок. ДД, бившег из ... расправи по закону, као

неоснован. Ставом другим изреке обавезани су тужиоци да тужиљи на име трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 332.525,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде .

Против наведене пресуде жалбу су благовремено изјавили тужиоци из свих законских разлога.

Тужена је одговорила на жалбу тужилаца.

Испитујући побијану пресуду у границама прописаним чланом 386 ЗПП, апелациони суд је оценио да је жалба тужилаца делимично основана.

У проведеном поступку првостепени суд није учинио ниједну битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињенином стању ДД је 16.3.1996. године сачинио писмено завештање пред сведоцима којим је својом имовином располагао у корист ванбрачне супруге ГГ, овде тужене и сина ВВ, првобитног тужиоца и правног претходника садашњих тужилаца тако да је ГГ оставио у наследство стан у ..., у ... улици бр. ... плац у ... са недовршеном викенд кућом на њему, а сину ВВ 1/8 идеалног дела непокретности уписане у ЗКУЛ ... КО ... на катастарским парцелама ..., ... и ..., кућу изграђену на катастарској парцели .... уписаној у ЗКУЛ ... КО ... и њиву ... уписано у ЗКУЛ ... КО ... на катастарској парцели .... У завештању оставилац даље наводи да у ванбрачној заједници са ГГ живи од 1975. године, да су заједно купили стан у ..., у ... бр. ... и плац у ...на коме су почели да граде викенд кућу, да га ГГ од 1991. године издржава и да сину ВВ не би оставио ништа јер није заслужио али да га не би оговарао оставља му део имовине. Завештање је оставилац прочитао и потписао у присуству два сведока.

Оставилац ДД преминуо је ... године па је у оставинском поступку који је вођен пред Другим општинским судом у Београду у предмету О 1628/96 на рочишту одржаном дана 10.12.1996. година проглашено овде спорно завештање након чега је оставински поступак прекинут и син ВВ упућен да покрене парницу ради оцене пуноважности завештања.

По упуту из оставинског поступка ВВ је 29.01.1997. године поднео тужбу ради утврђења ништавости наведеног тестаента и накнаде нужног дела, који поступак је правноснажно окончан 09.6.2005. године решењем да се тужба сматра повученом.

Након тога 13.12.2012. године тужилац ВВ подноси тужбу у овој парници ради утврђења ништавости истог завештања. Из налаза и мишљења комисије вештака Судскопсихијатријског одбора Медицинског факултета Универзитета у Београду утврђено је да је у време сачињавања завештања оставилац ДД био способан за расуђивање, слободно и разумно вољно одлучивање, био је способан да схвати значај правних радњи које је предузео као и последице које из њих произилазе.

На основу овако утврђеног чињеничног стања са позивом на одредбе члана 78, 79, 85, 155, 157, 164 и 166 Закона о наслеђивању првостепени суд је одбио тужбени захтев сматрајући да нису испуњени услови за утврђење ништавости завештања због неспособности завештаоца за расуђивање односно због завештајне неспособности.

Истовремено је првостепени суд оценио неоснованим приговор застарелости тужене сматрајући да је подношењем тужбе 29.1.1997. године прекинут рок застарелости за подношење тужбе ради утврђења ништавости тестаментa због завештајне неспособности којој истиче 10 година од дана проглашења тестаментa.

По оцени Апелационог суда правилно је првостепени суд закључио да је захтев тужилаца да се утврди ништавим писмено насловљено као тестамент од 16.3.1996. године неоснован, али оваква одлука првоизилази из других материјалноправних разлога.

Оспорени тестамент сачињен је 16.3.1996. године због чега се његова пуноважност процењује применом одредби Закона о наслеђивању (Службени гласник СРС бр. 52/74 ... 1/80) важећим у време његовог сачињавања а сходно одредби члана 237 став 2 сада важећег Закона о наслеђивању (Службени гласник РС бр. 46/95 ... 6/15).

Чланом 61 Закона о наслеђивању (Службени гласник СРС бр. 52/74 ... 1/80) прописано је да поништење тестаментa због завештаоачеве неспособности за расуђивање или због тога што завешталац није имао 16 година, као и поништење тестаментa или појединих његових одредби због претње или принуде, преваре или заблуде може тражити само лице које има правни интерес и то у року од годину дана од кад је сазнало за постојање узрока ништавости, а најдаље за десет година од проглашења тестаментa (став 1), да рок од године дана не може почети да тече пре проглашења тестаментa (став 2), и да се поништење тестаментa према несавесном лицу може тражити за 20 година од проглашења тестаментa. Из овакве формулације законске одредбе произилази да је њоме прописан преклузивни рок у коме треба поднети тужбу ради оспоравања пуноважности завештања због завештаоачеве неспособности, што је у конкретном, под претњом губитка права на подношења тужбе и заштиту права на наслеђивање. Како је чланом 370 Закона о облигационим односима прописано да се правилна о застарелости не примењују у случајевима када су у закону одређени рокови у којима треба да се подигне тужба или да се изврши одређена радња под претњом губитка права то се на оцену протекa рока из члана 61 Закона о наслеђивању не примењују правила о застарелости из Закона о облигационим односима.

Пошто је оспорени тестамент проглашен на рочишту 10.12.1996. године то је до подношења тужбе у овој парници протекло рок од годину дана из става 1 наведене законске одредбе због чега су тужиоци изгубили право да траже утврђење ништавости писменог тестаментa пред сведоцима и због чега је њихов тужбени захтев неоснован.

Како је рок који је прописан чланом 61 Закона о наслеђивању преклузивни то је протеком тог рока странка која има право да предузме радњу изгубила само право, а не право на заштиту због чега право сасвим престаје. Како се правила о застарелости не примењују код преклузивне рокове, то се не примењују ни правила о прекиду и застоју застарелости и због чега је протеком рокова из члана 61 Закона о наслеђивању престало

право оспоравати пуноважност тестаментa из разлога завештаочеове неспособности због чега је захтев тужилаца за утврђење ништавости завештања неоснован.

Обзиром да су тужиоци протеком рока из члана 61 Закона о наслеђивању изгубили право, то је без утицаја чињеница завештаочеове способности односно неспособности за сачињавање писменог тестаментa.

Жалбени наводи којима тужиоци оспоравају испуњеност форме писменог тестаментa пред сведоцима нису, сходно члану 372 ЗПП могле бити предмет оцене другостепеног суда обзиром да чињенице чије постојање би указивало да није испуњена форма тестаментa тужиоци нису изнели у току првостепеног поступка, нити су предложили доказе на околност које сада истичу тек у жалби (да сведоци нису истовремено потписали тестамент). Посебно што је првостепени суд утврдио да је завештаоц прочитао и потписао тестамент пред два истовремено присутна сведока.

Пошто тужиоци нису у жалби изнели чињенице из којих разлога доказе које су доставили уз жалбу нису могли без своје кривице да их изнесу односно предложе до закључења главне расправе то ни ови жалбени разлози нису сходно члану 372 ЗПП могли бити предмет оцене другостепеног суда.

Осталим жалбеним наводима не доводи се у сумњу правилност и законитост побијане одлуке због чега их овај суд иако цени посебно не образлаже у смислу овлашћења из члана 396 ЗПП.

Са свега изнетог на основу члана 390 ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Међутим, основано се жалбом тужилаца побија правилност одлуке о трошковима поступка јер је донета погрешном применом материјалног права из члана 154 ЗПП.

Чланом 154 ЗПП прописано је да ће суд приликом одлучивања који ће трошкови да се накнаде странци да узме у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице. О томе који су трошкови били потребни, као и о износу трошкова одлучује суд ценећи све околности. Ако је прописана тарифа за награде адвоката или за друге трошкове, ови трошкови одмериће се по тој тарифи.

У конкретном у тужби ради утврђења ништавости тестаментa вредност предмета спора означена је износом од 100.000,00 динара, која висина није оспорена у току поступка до доношења побијане пресуде. Према тако опредељеној вредност предмета спора одређује се висина трошкова поступка сагласно Тарифи о наградама и накнади трошкова за рад адвоката.

Код таквог стања, приликом одмеравања трошкова на име награде адвоката погрешно је првостепени суд применио материјално право, Тарифу о наградама и накнади трошкова за рад адвоката и трошкове обрачунао применом Тарифног броја 13 за вредност предмета спора од 750.000,01 до 1,500.000,00 динара.

Туженој према Тарифи о наградама и накнади трошкова за рад адвоката припадају на име заступања од стране пуномоћника из реда адвоката припадају трошкови одређени према Тарифном броју 13 наведене Тарифе а према вредности предмета спора до 100.000,00 динара и то за састав тужбе и два образложена поднеска по 6.000,00 динара, за састав два необразложена поднеска по 3.000,00 динара, за приступ на једанаест одржаних рочишта по 7.500,00 динара и три неодржана рочишта по 4.500,00 динара, укупно 119.500,00 динара, као и правилно одмерени трошкови вештачења у износу од 120.000,00 динара, што укупно износи 239.000,00 динара.

Туженој не припадају трошкови судске таксе на побијану пресуду јер је сходно члану 2 Закона о судским таксама тужилац у обавези да плати судску таксу за првостепену одлуку.

Стога су правилном применом члана 153 и 154 ЗПП, тужиоци обавезани да туженој на име трошкова поступка солидарно исплате 239.500,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, у смислу члана 277 и 324 Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога преиначена је, на основу члана 401 тачка 3 ЗПП одлука о трошковима поступка, и одучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Обзиром да су тужиоци у незнатном делу успели са жалбом (висина трошкова поступка) а трошкови одговора на жалбу (који је тужена означила као поднесак) нису били потребни за одлучивање о жалби на основу члана 165 став 1, увези члана 153 и 154 ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија  
Зорица Булајић,с.р.**

За тачност отправка  
Управитељ писарнице  
Јасмина Ђокић